

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	vii
ΠΡΟΛΟΓΟΣ Καθηγητού κ. Ευστράτιου Πατσούρη	xxv
ΠΡΟΛΟΓΟΣ Professor Stephen Challacombe.....	xxvii
ΠΡΟΛΟΓΟΣ Professor Stephen Porter	xxix
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	xxxι
ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ	xxxiii

Γενικό Μέρος

Κεφάλαιο 1

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ	3
ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΒΛΕΝΝΟΓΟΝΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ	3
ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ ΤΩΝ ΓΝΑΘΩΝ	12
<i>ΟΣΤΙΤΗΣ ΙΣΤΟΣ</i>	12
ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΣΙΑΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ	18

Κεφάλαιο 2

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ	23
ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΒΛΑΒΕΣ	23
<i>ΚΗΛΙΔΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΙΜΑ</i>	24
<i>ΚΗΛΙΔΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΕΝΔΟΓΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ</i>	25
<i>ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΒΛΑΒΕΣ ΜΕ ΜΟΡΦΗ ΣΤΕΡΕΟΥ ΕΠΑΡΜΑΤΟΣ</i>	26
<i>ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΒΛΑΒΕΣ ΜΕ ΜΟΡΦΗ ΕΠΑΡΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΥΓΡΟ</i>	28
<i>ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΒΛΑΒΕΣ ΜΕ ΜΟΡΦΗ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΟΥΣΙΑΣ</i>	29
<i>ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΒΛΑΒΕΣ ΜΕ ΜΟΡΦΗ ΚΟΙΛΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΥΓΡΟ</i>	31
ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΒΛΑΒΕΣ	32

Κεφάλαιο 3

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΙΣΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ..... 33**A. ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΙΣΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΕΠΙΘΗΛΙΟΥ** ..... 33**B. ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΙΣΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΤΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ** 38

Κεφάλαιο 4

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ..... 42**ΣΤΑΔΙΑ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ** ..... 42**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ** ..... 43*ΓΕΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΙΜΑΤΟΣ* ..... 43*ΒΙΟΨΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ* ..... 43*ΙΣΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ* 47

Κεφάλαιο 5

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΤΟΜΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ**ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ** 53

Ειδικό Μέρος

Κεφάλαιο 6

ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ ..... 59**ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΑΝΩΜΑΛΙΩΝ** ..... 59*A. ΔΥΣΜΟΡΦΙΑ (Malformation)* ..... 59*B. ΔΙΑΣΠΑΣΗ (Disruption)* ..... 59*Γ. ΠΑΡΑΜΟΡΦΩΣΗ (Deformation)* ..... 59*Δ. ΔΥΣΠΛΑΣΙΑ (Dysplasia)* ..... 59**ΣΤΟΜΑΤΟΓΝΑΘΙΚΕΣ ΔΥΣΠΛΑΣΙΕΣ** ..... 60**ΔΥΣΠΛΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΧΕΙΛΕΩΝ** ..... 60*ΣΥΓΓΕΝΗ ΒΟΘΡΙΑ ΤΩΝ ΧΕΙΛΕΩΝ (Congenital lip tips)* ..... 60*Συγγενή βοθρία των συγγειλιών (Commissural lip tips)* ..... 60*Διπλό χείλος (Double lip)* ..... 60**ΔΥΣΠΛΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ** ..... 61*ΜΙΚΡΟΓΛΩΣΣΙΑ (Microglossia)* ..... 61*ΜΑΚΡΟΓΛΩΣΣΙΑ (Macroglossia)* 61

ΑΓΚΥΛΟΓΛΩΣΣΙΑ (<i>Ankyloglossia</i>)	62
ΓΛΩΣΣΟΣΧΙΣΤΙΑ (<i>Cleft tongue, Bifid tongue</i>).....	63
ΟΣΧΕΟΕΙΔΗΣ ΓΛΩΣΣΑ-ΑΥΛΑΚΩΤΗ ΓΛΩΣΣΑ (<i>Fissured tongue</i>).....	63
ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΘΥΡΕΟΕΙΔΗΣ (<i>Lingual thyroid</i>).....	64
ΔΥΣΠΛΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΒΛΕΝΝΟΓΟΝΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ	65
ΚΟΚΚΙΑ <i>FORDYCE</i> (<i>Fordyce granules</i>)	65
ΛΕΥΚΟΙΔΗΜΑ (<i>Leukoedema</i>).....	65
ΛΕΥΚΟΣ ΣΠΟΓΓΩΔΗΣ ΣΠΙΛΟΣ-ΝΟΣΟΣ <i>CANNON-ΛΕΥΚΗ ΠΤΥΧΩΤΗ ΔΥΣΠΛΑΣΙΑ ΤΩΝ ΒΛΕΝΝΟΓΟΝΩΝ</i> (<i>White sponge nevus-Cannon disease-White folded dysplasia</i>).....	66
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΛΟΗΘΗΣ ΕΝΔΟΕΠΙΘΗΛΙΑΚΗ ΔΥΣΚΕΡΑΤΙΝΩΣΗ- ΣΥΝΔΡΟΜΟ <i>WITKOP-VON SALLMANN</i> (<i>Hereditary benign intraepithelial dyskeratosis, Witkop-Von Sallmann syndrome</i>)	67
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΗ ΙΝΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΟΥΛΩΝ (<i>Gingival fibromatosis</i>)	68
ΔΥΣΠΛΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΣΙΑΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ	69
ΑΠΛΑΣΙΑ ΤΩΝ ΣΙΑΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ (<i>Salivary gland aplasia</i>).....	69
ΑΤΡΗΣΙΑ ΤΩΝ ΕΚΦΟΡΗΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΩΝ ΣΙΑΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ (<i>Salivary gland ducts atresia</i>).....	70
ΕΤΕΡΟΤΟΠΙΑ Ή ΧΩΡΙΣΤΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΙΑΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ (<i>Salivary gland choristomas</i>)	70

Κεφάλαιο 7

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΛΥΠΤΙΚΟΥ ΕΠΙΘΗΛΙΟΥ	72
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ	72
ΛΕΥΚΗ ΓΡΑΜΜΗ (<i>White line-Linea alba</i>)	72
ΤΡΑΥΜΑΤΙΚΗ ΥΠΕΡΚΕΡΑΤΩΣΗ-ΥΠΕΡΚΕΡΑΤΩΣΗ ΑΠΟ ΤΡΙΒΗ (<i>Frictional keratosis</i>)	72
ΧΡΟΝΙΑ ΔΗΞΗ ΤΟΥ ΒΛΕΝΝΟΓΟΝΟΥ (<i>Chronic mucosal chewing</i>)	73
ΤΡΙΧΩΤΗ ΓΛΩΣΣΑ (<i>Hairy tongue</i>)	74
ΝΙΚΟΤΙΝΙΚΗ ΣΤΟΜΑΤΙΤΙΔΑ-ΥΠΕΡΩΑ ΚΑΠΝΙΣΤΩΝ (<i>Nicotine stomatitis -Smoker's palate</i>).....	75
ΥΠΕΡΚΕΡΑΤΩΣΗ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΗ ΜΕ ΣΑΓΚΟΥΙΝΑΡΙΑ (<i>Sanguinaria - associated keratosis</i>)	76
ΜΥΡΜΗΚΙΩΔΕΣ ΞΑΝΘΩΜΑ (<i>Verruciform xanthoma</i>)	77
ΚΑΛΟΗΘΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΙΟ ΤΩΝ ΘΗΛΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (HPV)	78
ΘΗΛΩΜΑ (<i>Squamous papilloma</i>)	79
ΚΟΙΝΗ ΜΥΡΜΗΚΙΑ (<i>Verruca vulgaris</i>)	80
ΟΞΥΤΕΝΕΣ ΚΟΝΔΥΛΩΜΑ (<i>Condyloma acuminatum</i>)	82
ΠΟΛΥΕΣΤΙΑΚΗ ΕΠΙΘΗΛΙΑΚΗ ΥΠΕΡΠΛΑΣΙΑ -ΝΟΣΟΣ <i>HECK</i> (<i>Multifocal epithelial hyperplasia -HECK disease</i>)	83

x ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ

HPV-ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΕΣ ΘΗΛΩΜΑΤΩΔΕΙΣ ΒΛΑΒΕΣ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΣΕ ΑΝΟΣΟΚΑΤΑΣΤΟΛΗ (HPV-related lesions in immunosuppression)	84
ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΚΑΚΟΗΘΕΙΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ - ΠΡΟΚΑΡΚΙΝΙΚΕΣ ΒΛΑΒΕΣ	85
ΛΕΥΚΟΠΛΑΚΙΑ (<i>Leukoplakia</i>).....	85
ΕΡΥΘΡΟΠΛΑΚΙΑ (<i>Erythroplakia</i>)	95
ΑΚΤΙΝΙΚΗ ΧΕΙΛΙΤΙΔΑ (<i>Actinic cheilosis - Solar cheilosis</i>)	96
ΚΑΚΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ - ΚΑΡΚΙΝΩΜΑΤΑ	98
ΑΚΑΝΘΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟ ΚΑΡΚΙΝΩΜΑ (<i>Squamous cell carcinoma</i>)	102
ΑΚΡΟΧΟΡΔΟΝΩΔΕΣ ΚΑΡΚΙΝΩΜΑ - ΜΥΡΜΗΚΙΩΔΕΣ ΚΑΡΚΙΝΩΜΑ (<i>Verrucous carcinoma</i>)	113
ΚΕΡΑΤΟΑΚΑΝΘΩΜΑ (<i>Keratoacanthoma</i>).....	115

Κεφάλαιο 8

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΙΝΩΔΟΥΣ ΣΥΝΔΕΤΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ	122
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ	122
ΤΡΑΥΜΑΤΙΚΟ ΙΝΩΜΑ - ΙΝΩΜΑ ΕΞ ΕΠΕΘΙΣΜΟΥ (<i>Traumatic fibroma-Irritation fibroma</i>)	122
ΓΙΓΑΝΤΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟ ΙΝΩΜΑ (<i>Giant cell fibroma</i>)	124
ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟ ΙΝΩΜΑ - ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟ ΟΣΤΕΟΠΟΙΟ ΙΝΩΜΑ (<i>Peripheral ossifying fibroma</i>)	126
ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟ ΓΙΓΑΝΤΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟ ΚΟΚΚΙΩΜΑ (<i>Peripheral giant cell granuloma</i>)	127
ΠΤΥΧΩΤΗ ΙΝΩΔΗΣ ΥΠΕΡΠΛΑΣΙΑ- ΙΝΩΔΗΣ ΥΠΕΡΠΛΑΣΙΑ ΑΠΟ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΕΣ (<i>Epulis fissuratum - Denture-induced fibrous hyperplasia</i>).....	130
ΘΗΛΩΔΗΣ ΥΠΕΡΠΛΑΣΙΑ (<i>Inflammatory papillary hyperplasia</i>)	131
ΚΑΛΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ	133
ΙΝΩΜΑΤΩΣΕΙΣ (<i>Fibromatoses</i>).....	133
ΚΑΛΟΗΘΕΣ ΙΝΩΔΕΣ ΙΣΤΙΟΚΥΤΩΜΑ (<i>Benign fibrous histiocytoma</i>)	134
ΟΖΩΔΗΣ ΠΕΡΙΤΟΝΙΤΙΣ (<i>Nodular fasciitis</i>)	134
ΜΥΞΩΜΑΤΩΔΕΙΣ ΟΓΚΟΙ ΤΩΝ ΜΑΛΑΚΩΝ ΙΣΤΩΝ	135
ΚΑΚΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ	137
ΙΝΟΣΑΡΚΩΜΑ (<i>Fibrosarcoma</i>).....	137
ΚΑΚΟΗΘΕΣ ΙΝΩΔΕΣ ΙΣΤΙΟΚΥΤΩΜΑ - ΑΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΤΟ ΠΛΕΙΟΜΟΡΦΟ ΣΑΡΚΩΜΑ (<i>Malignant fibrous histiocytoma - Undifferentiated pleomorphic sarcoma</i>)	137

Κεφάλαιο 9

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΓΓΕΙΑΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	139
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ	140
ΠΥΟΓΟΝΟ ΚΟΚΚΙΩΜΑ - ΑΙΜΑΓΓΕΙΩΜΑΤΟΕΙΔΕΣ ΚΟΚΚΙΩΜΑ (<i>Pyogenic granuloma</i>).....	140
ΟΓΚΟΣ ΚΥΗΣΗΣ (<i>Pregnancy tumor - Granuloma Gravidarum</i>)	142

ΜΕΤΕΞΑΚΤΙΚΟ ΚΟΚΚΙΩΜΑ (<i>Epulis Granulomatosa</i>).....	142
ΠΑΡΟΥΛΙΔΑ (<i>Fistula granuloma</i>)	142
ΕΝΤΟΠΙΣΜΕΝΗ ΝΕΑΝΙΚΗ ΣΠΟΓΓΙΩΤΙΚΗ ΥΠΕΡΠΛΑΣΙΑ ΤΩΝ ΟΥΛΩΝ (<i>Localized juvenile spongiotic gingival hyperplasia</i>)	143
ΕΝΔΟΑΓΓΕΙΑΚΗ ΘΗΛΩΔΗΣ ΕΝΔΟΘΗΛΙΑΚΗ ΥΠΕΡΠΛΑΣΙΑ - ΟΓΚΟΣ MASSON (<i>Intravascular papillary endothelial hyperplasia - Masson tumor</i>)	145
ΚΙΡΣΟΙ (<i>Venus varices-Varicosities</i>) ΦΛΕΒΙΚΕΣ ΛΙΜΝΕΣ (<i>Venus lakes</i>).....	145
ΚΑΛΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ	146
ΑΙΜΑΓΓΕΙΩΜΑ (<i>Hemangioma</i>)	146
ΚΑΚΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ	151
ΣΑΡΚΩΜΑ ΚΑΡΟΣΙ (<i>Kaposi sarcoma</i>).....	151
ΑΓΓΕΙΑΚΕΣ ΔΥΣΠΛΑΣΙΕΣ	154
ΜΙΚΡΟΚΥΣΤΙΚΕΣ ΛΕΜΦΙΚΕΣ ΔΥΣΠΛΑΣΙΕΣ.....	155
ΛΕΜΦΑΓΓΕΙΩΜΑ (<i>Lymphangioma</i>)	155
ΜΑΚΡΟΚΥΣΤΙΚΕΣ ΛΕΜΦΙΚΕΣ ΔΥΣΠΛΑΣΙΕΣ.....	156
ΚΥΣΤΙΚΟ ΥΓΡΩΜΑ (<i>Cystic hygroma</i>)	156
ΣΥΝΔΡΟΜΑ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΑ ΜΕ ΑΓΓΕΙΑΚΕΣ ΒΛΑΒΕΣ	156
ΕΓΚΕΦΑΛΟΤΡΙΔΥΜΙΚΗ ΑΓΓΕΙΩΜΑΤΩΣΗ - ΣΥΝΔΡΟΜΟ STURGE-WEBER (<i>Encephalotrigeminal angiomatosis, Sturge-Weber syndrome</i>).....	156
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΗ ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΚΗ ΤΗΛΑΓΓΕΙΕΚΤΑΣΙΑ - ΣΥΝΔΡΟΜΟ RENDU-OSLER-WEBER (<i>Hereditary haemorrhagic telangiectasia - Rendu-Osler-Weber syndrome</i>)	157
ΣΥΝΔΡΟΜΟ MAFFUCCI (<i>Maffucci syndrome</i>)	158
 Κεφάλαιο 10	
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΩΝ ΝΕΥΡΩΝ	161
ΟΓΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ	162
ΤΡΑΥΜΑΤΙΚΟ ΝΕΥΡΩΜΑ (<i>Traumatic neuroma</i>)	162
ΠΑΣΣΑΛΟΕΙΔΕΣ ΝΕΥΡΩΜΑ ΜΕ ΚΑΨΑ (<i>Palisaded encapsulated neuroma</i>)	163
ΚΑΛΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΕΛΥΤΡΟΥ	164
ΝΕΥΡΕΙΛΗΜΩΜΑ - ΣΒΑΝΝΩΜΑ (<i>Neurilemoma - Schwannoma</i>).....	164
ΝΕΥΡΟΪΝΩΜΑ (<i>Neurofibroma</i>).....	165
ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΝΕΥΡΟΪΝΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΥΠΟΥ 1 - ΝΟΣΟΣ VON RECKLINGHAUSEN (<i>Neurofibromatosis type I - von Recklinghausen disease</i>)	166
ΜΥΞΩΜΑ ΤΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΕΛΥΤΡΟΥ (<i>Nerve sheath myxoma</i>)	167
ΚΟΚΚΙΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟΣ ΟΓΚΟΣ (<i>Granular cell tumor</i>).....	167

ΚΑΚΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΕΛΥΤΡΟΥ	169
<i>ΝΕΥΡΟΓΕΝΗ ΣΑΡΚΩΜΑΤΑ (Malignant nerver sheath tumors)</i>	169
<i>ΚΑΚΟΗΘΗΣ ΚΟΚΚΙΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟΣ ΟΓΚΟΣ (Malignant granular cell tumor)</i>	169

Κεφάλαιο 11

ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΙΠΩΔΟΥΣ ΙΣΤΟΥ	171
ΚΑΛΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ	171
<i>ΛΙΠΩΜΑ (Lipoma)</i>	171
ΚΑΚΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ	172
<i>ΛΙΠΟΣΑΡΚΩΜΑ (Liposarcoma)</i>	172

Κεφάλαιο 12

ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΥΪΚΟΥ ΙΣΤΟΥ	174
ΚΑΛΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ	174
<i>ΛΕΙΟΜΥΩΜΑ (Leiomyoma)</i>	174
<i>ΡΑΒΔΟΜΥΩΜΑ (Rhabdomyoma)</i>	174
ΚΑΚΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ	175
<i>ΛΕΙΟΜΥΟΣΑΡΚΩΜΑ (Leiomyosarcoma)</i>	175
<i>ΡΑΒΔΟΜΥΟΣΑΡΚΩΜΑ (Rhabdomyosarcoma)</i>	175

Κεφάλαιο 13

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΙΑΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ	177
ΣΙΑΛΟΣ	177
<i>ΞΗΡΟΣΤΟΜΙΑ (Xerostomia)</i>	178
<i>ΣΙΑΛΟΡΡΟΙΑ - ΑΚΡΑΤΕΙΑ ΣΙΑΛΟΥ (Sialorrhoea - Salivary incontinence - Drooling)</i>	181
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΦΛΕΓΜΟΝΩΔΟΥΣ ΑΡΧΗΣ	182
<i>ΣΙΑΛΑΔΕΝΙΤΙΔΑ (Sialadenitis)</i>	182
<i>ΣΙΑΛΟΛΙΘΙΑΣΗ (Sialolithiasis)</i>	185
<i>ΣΙΑΛΑΔΕΝΩΣΗ - ΣΙΑΛΩΣΗ (Sialadenosis-Sialosis)</i>	187
<i>ΝΕΚΡΩΤΙΚΗ ΣΙΑΛΑΔΕΝΟΜΕΤΑΠΛΑΣΙΑ (Necrotizing Sialometaplasia)</i>	188
<i>ΑΔΕΝΙΚΗ ΧΕΙΛΙΤΙΔΑ (Cheilitis glandularis)</i>	190
<i>ΑΔΕΝΩΜΑΤΟΕΙΔΗΣ ΥΠΕΡΠΛΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΛΑΣΣΟΝΩΝ ΣΙΑΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ (Adenomatoid hyperplasia of the minor salivary glands)</i>	191
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ	191
<i>ΣΥΝΔΡΟΜΟ SJÖGREN (Sjögren Syndrome)</i>	191
<i>IGG4-ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΗ ΣΙΑΛΑΔΕΝΙΤΙΔΑ (IgG4-related sialadenitis)</i>	197

ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΙΑΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ	198
ΚΑΛΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ	200
ΠΛΕΙΟΜΟΡΦΟ (ΠΟΛΥΜΟΡΦΟ) ΑΔΕΝΩΜΑ (<i>Pleomorphic adenoma</i>).....	200
ΘΗΛΩΔΕΣ ΚΥΣΤΑΔΕΝΟΛΕΜΦΩΜΑ - ΟΓΚΟΣ WARTHIN (<i>Papillary cystadenoma lymphomatosum Warthin tumor</i>)	202
ΣΩΛΗΝΟΕΙΔΕΣ ΑΔΕΝΩΜΑ (<i>Canalicular adenoma</i>)	204
ΚΑΚΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ	204
ΑΔΕΝΟΕΙΔΕΣ ΚΥΣΤΙΚΟ ΚΑΡΚΙΝΩΜΑ (<i>Adenoid cystic carcinoma</i>)	205
ΒΛΕΝΝΟΕΠΙΔΕΡΜΟΕΙΔΕΣ ΚΑΡΚΙΝΩΜΑ (<i>Mucoepidermoid carcinoma</i>)	207
ΠΟΛΥΜΟΡΦΟ ΑΔΕΝΟΚΑΡΚΙΝΩΜΑ (<i>Polymorphous adenocarcinoma</i>).....	209
ΑΔΕΝΟΚΑΡΚΙΝΩΜΑ ΜΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΟ (<i>Salivary adenocarcinoma not otherwise specified-NOS</i>)	210

Κεφάλαιο 14

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΜΕΛΑΝΟΚΥΤΤΑΡΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	214
ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΑΓΧΡΩΣΗ - ΦΥΛΕΤΙΚΗ ΜΕΛΑΓΧΡΩΣΗ (<i>Physiologic pigmentation - Racial pigmentation</i>).....	215
ΜΕΛΑΓΧΡΩΣΗ ΤΩΝ ΚΑΠΝΙΣΤΩΝ - ΜΕΛΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΚΑΠΝΙΣΤΩΝ (<i>Smoker's melanosis</i>)	216
ΜΕΛΑΝΩΤΙΚΗ ΚΗΛΙΔΑ - ΕΝΤΟΠΙΣΜΕΝΗ ΜΕΛΑΝΩΣΗ (<i>Oral melanotic macule - focal melanosis</i>).....	217
ΦΑΚΗ - ΦΑΚΙΔΑ (<i>Lentigo simplex</i>).....	218
ΜΕΛΑΝΟΑΚΑΝΘΩΜΑ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ (<i>Oral melanoacanthoma</i>)	219
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΥΠΟΔΙΑΣΗ- ΣΥΝΔΡΟΜΟ PEUTZ-JEGHERS (<i>Peutz-Jeghers syndrome</i>).....	219
ΜΕΛΑΝΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟΙ ΣΠΙΛΟΙ (<i>Melanocytic nevi</i>)	220
ΚΥΑΝΟΣ ΣΠΙΛΟΣ (<i>Blue nevus</i>).....	223
ΜΕΛΑΝΩΜΑ - ΜΕΛΑΝΩΜΑ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ (<i>Melanoma - Oral Mucosal Melanoma</i>)	224

Κεφάλαιο 15

ΜΕΤΑΣΤΑΤΙΚΑ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ ΣΤΗ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗ ΚΟΙΛΟΤΗΤΑ	229
ΜΕΤΑΣΤΑΤΙΚΑ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ ΣΤΟΥΣ ΜΑΛΑΚΟΥΣ ΙΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΚΟΙΛΟΤΗΤΑΣ	229
ΜΕΤΑΣΤΑΤΙΚΑ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ ΣΤΑ ΟΣΤΑ ΤΩΝ ΓΝΑΘΩΝ	230

Κεφάλαιο 16

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΙΤΙΑ	233
ΤΡΑΥΜΑΤΙΚΟ ΕΛΚΟΣ (<i>Traumatic ulceration</i>).....	233
ΝΕΚΡΩΣΗ ΑΠΟ ΕΜΠΑΡΣΗ ΒΕΛΟΝΑΣ ΓΙΑ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑ (<i>Anesthetic necrosis</i>).....	236
ΕΛΚΩΣΗ ΜΕ ΟΣΤΙΚΟ ΑΠΟΛΥΜΑ (<i>Oral ulceration with bone sequestration</i>).....	237

ΗΩΣΙΝΟΦΙΛΟ ΕΛΚΟΣ - ΤΡΑΥΜΑΤΙΚΟ ΕΛΚΩΤΙΚΟ ΚΟΚΚΙΩΜΑ ΜΕ ΗΩΣΙΝΟΦΙΛΙΑ ΤΟΥ ΣΤΡΩΜΑΤΟΣ [Eosinophilic ulcer - Traumatic ulcerative granuloma with stromal eosinophilia (TUGSE)]	238
ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΞΕΝΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ (Foreign body reaction)	240
ΟΥΛΙΤΙΔΑ ΑΠΟ ΞΕΝΟ ΣΩΜΑ - ΚΟΚΚΙΩΜΑΤΩΔΗΣ ΟΥΛΙΤΙΔΑ (Foreign body gingivitis - Granulomatous gingivitis)	241
ΣΤΟΜΑΤΙΚΕΣ ΒΛΑΒΕΣ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΕΣ ΜΕ ΔΕΡΜΑΤΙΚΑ ΕΝΘΕΜΑΤΑ (Oral lesions associated with cosmetic fillers).....	242
ΥΠΟΒΛΕΝΝΟΓΟΝΙΑ ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ - ΑΙΜΑΤΩΜΑ (Submucosal hemorrhage-Hematoma).....	243
ΑΠΟΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΜΑΛΑΚΩΝ ΙΣΤΩΝ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ (Oral soft tissue abscess)	244
ΑΠΟΛΕΠΙΣΤΙΚΗ ΧΕΙΛΙΤΙΔΑ (Exfoliative cheilitis).....	245
ΣΥΓΧΕΙΛΙΤΙΔΑ - ΓΩΝΙΑΚΗ ΧΕΙΛΙΤΙΔΑ (Angular cheilitis).....	246
ΡΑΓΑΔΑ ΤΩΝ ΧΕΙΛΕΩΝ (Lip fissure)	247
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ - ΚΑΛΟΗΘΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΙΤΙΔΑ (Geographic tongue - Benign migratory glossitis)	248
ΠΑΡΟΔΙΚΗ ΦΛΕΓΜΟΝΗ ΤΩΝ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΘΗΛΩΝ (Transient lingual papillitis - Fungiform papillary glossitis)	250

Κεφάλαιο 17

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΡΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ	253
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΠΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ	253
ΧΗΜΙΚΟ ΕΓΚΑΥΜΑ - ΘΕΡΜΙΚΟ ΕΓΚΑΥΜΑ (Chemical burn-Thermal burn).....	253
ΑΛΛΕΡΓΙΚΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΕΞ ΕΠΑΦΗΣ - ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΥΠΕΡΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑΣ ΕΞ ΕΠΑΦΗΣ (Allergic contact stomatitis - Stomatitis venenata)	255
ΠΛΑΣΜΑΤΟΚΥΤΤΑΡΙΚΗ ΟΥΛΙΤΙΔΑ (Plasma cell gingivitis).....	257
ΣΤΟΜΑΤΙΤΙΔΑ ΕΞ ΕΠΑΦΗΣ ΑΠΟ ΚΑΝΕΛΑ (Cinnamon-induced oral contact stomatitis)	258
ΛΕΙΧΗΝΟΕΙΔΕΙΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ (Oral lichenoid reactions).....	259
ΠΕΡΙΣΤΟΜΑΤΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΙΤΙΔΑ (Perioral dermatitis).....	266
ΕΝΑΠΟΘΕΣΗ ΜΕΤΑΛΛΩΝ	267
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ	270
ΑΓΓΕΙΟΟΙΔΗΜΑ - ΑΓΓΕΙΟΝΕΥΡΩΤΙΚΟ ΟΙΔΗΜΑ - ΝΟΣΟΣ QUINCKE (Angioedema - Angioneurotic edema - Quincke disease).....	270
ΔΥΣΧΡΩΜΙΑ (ΜΕΛΑΓΧΡΩΣΗ) ΤΟΥ ΒΛΕΝΝΟΓΟΝΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΗ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ (Drug-related discoloration of the oral mucosa)	272
ΦΑΡΜΑΚΟΕΠΑΓΩΜΕΝΗ ΥΠΕΡΠΛΑΣΙΑ ΤΩΝ ΟΥΛΩΝ (Drug-related gingival hyperplasia)	274
ΕΛΚΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΛΕΝΝΟΓΟΝΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ (Drug-induced oral ulcerations)	275
ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΣΤΗ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗ ΚΟΙΛΟΤΗΤΑ ΑΠΟ ΑΝΤΙΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ (Oral complications of antineoplastic therapy).....	276

ΝΟΣΟΣ ΜΟΣΧΕΥΜΑΤΟΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΛΗΠΤΗ (<i>Graft versus host disease-GVHD</i>).....	285
ΟΣΤΕΟΝΕΚΡΩΣΗ ΤΩΝ ΓΝΑΘΩΝ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΗ ΜΕ ΦΑΡΜΑΚΑ (<i>Medication-related osteonecrosis of the jaws-MRONJ</i>).....	289
Κεφάλαιο 18	
ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ ΓΕΥΣΗΣ	302
Κεφάλαιο 19	
ΚΑΚΟΣΜΙΑ-ΧΑΛΙΤΩΣΗ	305
ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΑΛΙΤΩΣΗ	305
ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΧΑΛΙΤΩΣΗ	306
Κεφάλαιο 20	
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ ΤΩΝ ΓΝΑΘΩΝ: ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΙΣ ΟΓΚΟΙ	310
ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΙΣ ΟΓΚΟΙ	310
ΚΑΛΟΗΘΕΙΣ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΙΣ ΟΓΚΟΙ	310
ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΣ ΕΠΙΘΗΛΙΟ ΜΕ ΩΡΙΜΟ, ΙΝΩΔΕΣ ΣΤΡΩΜΑ ΧΩΡΙΣ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΣ ΕΚΤΟΜΕΣΕΓΧΥΜΑ	311
ΑΔΑΜΑΝΤΙΝΟΒΛΑΣΤΩΜΑ ΚΟΙΝΟ-ΣΥΜΠΛΑΓΕΣ (<i>Ameloblastoma conventional, solid</i>)	311
ΑΚΑΝΘΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟΣ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΗΣ ΟΓΚΟΣ (<i>Squamous odontogenic tumour</i>).....	317
ΕΝΑΣΒΕΣΤΙΟΥΜΕΝΟΣ ΕΠΙΘΗΛΙΑΚΟΣ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΗΣ ΟΓΚΟΣ - ΟΓΚΟΣ PINDBORG (<i>Calcifying epithelial odontogenic tumor - Pindborg tumor</i>).....	318
ΑΔΕΝΩΜΑΤΟΕΙΔΗΣ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΗΣ ΟΓΚΟΣ (<i>Adenomatoid odontogenic tumor</i>)	319
ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΣ ΕΠΙΘΗΛΙΟ ΜΕ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΣ ΕΚΤΟΜΕΣΕΓΧΥΜΑ, ΜΕ Ή ΧΩΡΙΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΣΚΛΗΡΩΝ ΙΣΤΩΝ	320
ΑΔΑΜΑΝΤΙΝΟΒΛΑΣΤΙΚΟ ΙΝΩΜΑ (<i>Ameloblastic fibroma</i>).....	320
ΑΡΧΕΓΟΝΟΣ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΗΣ ΟΓΚΟΣ (<i>Primordial odontogenic tumour</i>).....	322
ΟΔΟΝΤΩΜΑ (<i>Odontoma</i>).....	322
ΟΔΟΝΤΙΝΟΓΕΝΗΣ ΟΓΚΟΣ ΚΥΤΤΑΡΩΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΩΝ (<i>Dentinogenic ghost cell tumour</i>)	325
ΜΕΣΕΓΧΥΜΑ Ή/ΚΑΙ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΣ ΕΚΤΟΜΕΣΕΓΧΥΜΑ ΜΕ Ή ΧΩΡΙΣ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΣ ΕΠΙΘΗΛΙΟ	325
ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΣ ΙΝΩΜΑ (<i>Odontogenic fibroma</i>).....	325
ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΣ ΜΥΞΩΜΑ (<i>Odontogenic myxoma</i>)	327
ΟΣΤΕΪΝΟΒΛΑΣΤΩΜΑ (<i>Cementoblastoma</i>).....	329
ΟΣΤΕΪΝΟ-ΟΣΤΕΟΠΟΙΟ ΙΝΩΜΑ (<i>Cemento-ossifying fibroma</i>)	329
ΚΑΚΟΗΘΕΙΣ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΙΣ ΟΓΚΟΙ	329

Κεφάλαιο 21

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ ΤΩΝ ΓΝΑΘΩΝ: ΜΗ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	332
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ ΤΩΝ ΓΝΑΘΩΝ ΔΥΣΠΛΑΣΤΙΚΗΣ/ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ	332
ΕΞΟΣΤΩΣΕΙΣ (<i>Exostoses</i>)	333
ΟΣΤΕΪΝΟ-ΟΣΤΙΚΗ ΔΥΣΠΛΑΣΙΑ (<i>Cemento-osseous dysplasia</i>)	334
ΠΕΡΙΑΚΡΟΡΡΙΖΙΚΗ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΚΗ ΟΣΤΙΚΗ ΔΥΣΠΛΑΣΙΑ (<i>Periapical and focal osseous dysplasia</i>)	335
ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΓΙΓΑΝΤΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟ ΚΟΚΚΙΩΜΑ ΤΩΝ ΓΝΑΘΩΝ (<i>Central giant cell granuloma</i>).....	335
ΚΑΛΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ	338
ΟΣΤΕΩΜΑ (<i>Osteoma</i>).....	338
ΟΙΚΟΓΕΝΗΣ ΑΔΕΝΩΜΑΤΩΔΗΣ ΠΟΛΥΠΟΔΙΑΣΗ-ΣΥΝΔΡΟΜΟ GARDNER (<i>Familial adenomatous polyposis-Gardner syndrome</i> -)	339
ΟΣΤΕΟΠΟΙΟ ΙΝΩΜΑ (<i>Ossifying fibroma</i>).....	340
ΟΙΚΟΓΕΝΗΣ ΑΔΕΝΩΜΑΤΩΔΗΣ ΠΟΛΥΠΟΔΙΑΣΗ-ΣΥΝΔΡΟΜΟ GARDNER (<i>Familial adenomatous polyposis-Gardner syndrome</i>)	339
ΟΣΤΕΟΕΙΔΕΣ ΟΣΤΕΩΜΑ ΚΑΙ ΟΣΤΕΟΒΛΑΣΤΩΜΑ (<i>Osteoid osteoma and osteoblastoma</i>)	341
ΧΟΝΔΡΩΜΑ (<i>Chondroma</i>).....	341
ΚΑΚΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ	342
ΟΣΤΕΟΣΑΡΚΩΜΑ (<i>Osteosarcoma</i>)	342
ΧΟΝΔΡΟΣΑΡΚΩΜΑ (<i>Chondrosarcoma</i>)	344
ΣΑΡΚΩΜΑ EWING (<i>Ewing sarcoma</i>).....	345
ΓΕΝΕΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	346
ΧΕΡΟΥΒΙΣΜΟΣ (<i>Cherubism</i>)	346
ΟΣΤΕΟΠΕΤΡΩΣΗ - ΟΣΤΕΟΜΑΡΜΑΡΩΣΗ - ΝΟΣΟΣ ALBERS-SCHÖNBERG (<i>Osteopetrosis - Marble bone disease - Albers-Schönberg disease</i>)	348
ΑΤΕΛΗΣ ΟΣΤΕΟΓΕΝΕΣΙΑ (<i>Ostegenesis imperfecta</i>)	349
ΚΑΛΟΗΘΕΙΣ ΙΝΟ-ΟΣΤΙΚΕΣ ΒΛΑΒΕΣ	349
ΙΝΩΔΗΣ ΔΥΣΠΛΑΣΙΑ (<i>Fibrous dysplasia</i>).....	349
ΝΟΣΟΣ PAGET ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ - ΠΑΡΑΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΟΣΤΕΪΤΙΔΑ (<i>Paget disease of bone - Osteitis deformans</i>)	352

Κεφάλαιο 22

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ ΤΩΝ ΓΝΑΘΩΝ: ΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	356
ΠΕΡΙΑΚΡΟΡΡΙΖΙΚΟ ΑΠΟΣΤΗΜΑ (<i>Periapical abcess</i>)	356
ΟΣΤΕΟΜΥΕΛΙΤΙΔΑ (<i>Osteomyelitis</i>).....	357
ΑΛΛΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ ΤΩΝ ΓΝΑΘΩΝ	359
ΕΝΤΟΠΙΣΜΕΝΗ ΟΣΤΕΪΤΙΔΑ - ΞΗΡΟ ΦΑΤΝΙΟ (<i>Alveolar osteitis-Dry socket</i>)	361

Κεφάλαιο 23

ΚΥΣΤΕΙΣ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ ΤΩΝ ΓΝΑΘΩΝ	362
ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΙΣ ΚΥΣΤΕΙΣ	362
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΙΣ ΚΥΣΤΕΙΣ	363
ΟΔΟΝΤΟΦΟΡΟΣ ΚΥΣΤΗ (<i>Dentigerous cyst</i>)	363
ΚΥΣΤΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ (<i>Eruption cyst</i>)	365
ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΗΣ ΚΕΡΑΤΙΝΟΚΥΣΤΗ (<i>Odontogenic keratocyst</i>).....	366
ΟΡΘΟΚΕΡΑΤΙΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΗΣ ΚΥΣΤΗ (<i>Orthokeratinized odontogenic cyst</i>)	370
ΟΥΛΙΚΗ ΚΥΣΤΗ ΤΩΝ ΝΕΟΓΝΩΝ (<i>Gingival cyst of the newborn</i>).....	370
ΟΥΛΙΚΗ ΚΥΣΤΗ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ (<i>Gingival cyst of the adult</i>).....	371
ΠΛΑΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟΝΤΙΚΗ ΚΥΣΤΗ (<i>Lateral periodontal cyst</i>).....	371
ΕΝΑΣΒΕΣΤΙΟΥΜΕΝΗ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΗΣ ΚΥΣΤΗ - ΚΥΣΤΗ GORLIN (<i>Calcifying odontogenic cyst - Gorlin cyst</i>).....	372
ΑΔΕΝΟΕΙΔΗΣ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΗΣ ΚΥΣΤΗ (<i>Glandular odontogenic cyst</i>)	374
ΦΛΕΓΜΟΝΩΔΕΙΣ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΙΣ ΚΥΣΤΕΙΣ	375
ΑΚΡΟΡΡΙΖΙΚΗ ΚΥΣΤΗ (<i>Radicular cyst</i>)	375
ΠΛΑΓΙΑ ΠΕΡΙΡΡΙΖΙΚΗ ΚΥΣΤΗ (<i>Lateral radicular cyst</i>)	377
ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΙΚΗ ΚΥΣΤΗ (<i>Residual cyst</i>)	377
ΚΥΣΤΗ ΤΟΥ ΠΑΡΕΙΑΚΟΥ ΔΙΧΑΣΜΟΥ (<i>Buccal bifurcation cyst</i>)	378
ΠΑΡΑΟΔΟΝΤΙΚΗ ΚΥΣΤΗ (<i>Paradental cyst</i>).....	379
ΕΠΙΘΗΛΙΑΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΜΗ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΙΣ ΚΥΣΤΕΙΣ	379
ΡΙΝΟΪΠΕΡΩΙΑ ΚΥΣΤΗ - ΚΥΣΤΗ ΤΟΥ ΤΟΜΙΚΟΥ ΠΟΡΟΥ (<i>Nasopalatine duct cyst - Incisive canal cyst</i>)	379
ΜΕΣΗ ΥΠΕΡΩΙΑ ΚΥΣΤΗ (<i>Median palatal cyst</i>)	381
ΜΕΣΗ ΚΑΤΩ ΓΝΑΘΙΚΗ ΚΥΣΤΗ (<i>Median mandibular cyst</i>).....	381
ΤΟΜΟΓΝΑΘΙΚΗ ΚΥΣΤΗ/ΒΛΑΒΗ (<i>Globullomaxillary cyst/lesion</i>).....	381
ΥΠΕΡΩΙΕΣ ΚΥΣΤΕΙΣ ΤΩΝ ΝΕΟΓΝΩΝ - ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ ΤΟΥ ΕΡΣΤΕΙΝ - ΟΖΙΔΙΑ ΤΟΥ ΒΟΗΝ (<i>Palatal cysts of the newborn - Epstein's pearls - Bohn's nodules</i>)	381
ΜΗ ΕΠΙΘΗΛΙΑΚΕΣ ΚΥΣΤΕΙΣ (ΨΕΥΔΟΚΥΣΤΕΙΣ)	381
ΜΟΝΗΡΗΣ ΚΥΣΤΗ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ - ΤΡΑΥΜΑΤΙΚΗ ΚΥΣΤΗ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ (<i>Simple bone cyst-Traumatic bone cyst</i>).....	381
ΑΝΕΥΡΥΣΜΑΤΙΚΗ ΚΥΣΤΗ (<i>Aneurysmal bone cyst</i>)	382
ΙΔΙΟΠΑΘΗΣ ΟΣΤΙΚΗ ΚΟΙΛΟΤΗΤΑ - ΚΥΣΤΗ STAFNE (<i>Static bone defect - Stafne bone cyst</i>)	384
ΕΣΤΙΑΚΟ ΟΣΤΕΟΠΟΡΩΤΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ (<i>Focal osteoporotic bone marrow defect</i>)	384

Κεφάλαιο 24

ΚΥΣΤΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΛΑΚΩΝ ΙΣΤΩΝ	388
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΚΥΣΤΕΙΣ	388
<i>ΡΙΝΟΧΕΙΛΙΚΗ ΚΥΣΤΗ (Nasolabial cyst)</i>	388
<i>ΚΥΣΤΗ ΤΟΥ ΘΥΡΕΟΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΠΟΡΟΥ (Thyroglossal duct cyst)</i>	389
<i>ΒΡΑΓΧΙΑΚΗ ΚΥΣΤΗ - ΛΕΜΦΟΕΠΙΘΗΛΙΑΚΗ ΚΥΣΤΗ ΤΟΥ ΤΡΑΧΗΛΟΥ (Branchial cleft cyst- Cervical lymphoepithelial cyst)</i>	389
<i>ΛΕΜΦΟΕΠΙΘΗΛΙΑΚΗ ΚΥΣΤΗ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ (Oral lymphoepithelial cyst)</i>	390
<i>ΔΕΡΜΟΕΙΔΗΣ-ΕΠΙΔΕΡΜΟΕΙΔΗΣ ΚΥΣΤΗ (Dermoid-Epidermoid cyst)</i>	391
ΕΠΙΚΤΗΤΕΣ ΚΥΣΤΕΙΣ	391
ΒΛΕΝΝΩΔΕΙΣ ΚΥΣΤΕΙΣ	391
<i>ΒΛΕΝΝΟΚΗΛΗ - ΒΛΕΝΝΩΔΗΣ ΚΥΣΤΗ ΑΠΟ ΕΚΧΥΣΗ (Mucocele - Mucous extravasation phenomenon)</i>	391
<i>ΒΛΕΝΝΩΔΗΣ ΚΥΣΤΗ ΑΠΟ ΚΑΤΑΚΡΑΤΗΣΗ (Mucous retention cyst)</i>	394
<i>ΒΑΤΡΑΧΙΟ (Ranula)</i>	394

Κεφάλαιο 25

ΑΤΑΞΙΝΟΜΗΤΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	397
<i>ΣΥΓΓΕΝΗΣ ΚΟΚΚΙΟΚΥΤΤΑΡΙΚΗ ΕΠΟΥΛΙΔΑ/ΒΛΑΒΗ - ΣΥΓΓΕΝΗΣ ΕΠΟΥΛΙΔΑ ΤΩΝ ΝΕΟΓΝΩΝ (Congenital granular cell lesion - Congenital epulis of the newborn)</i>	397
<i>ΜΕΛΑΝΩΤΙΚΟΣ ΝΕΥΡΟΕΞΩΔΕΡΜΙΚΟΣ ΟΓΚΟΣ ΤΩΝ ΝΕΟΓΝΩΝ (Melanotic neuroectodermal tumor of infancy)</i>	398

ΣΤΟΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

Κεφάλαιο 26

ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ: ΒΑΚΤΗΡΙΑΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ	403
<i>ΦΥΜΑΤΙΩΣΗ (Tuberculosis)</i>	403
<i>ΣΥΦΙΛΗ (Syphilis)</i>	407
<i>ΑΚΤΙΝΟΜΥΚΗΤΙΑΣΗ (Actinomycosis)</i>	412
<i>ΟΣΤΡΑΚΙΑ (Scarlet fever)</i>	413
<i>ΝΕΚΡΩΤΙΚΗ ΕΛΚΩΔΗΣ ΟΥΛΙΤΙΔΑ (Necrotizing ulcerative gingivitis)</i>	414
<i>ΓΑΓΓΡΑΙΝΩΔΗΣ ΣΤΟΜΑΤΙΤΙΔΑ-ΝΟΜΗ (Noma-Chancrum oris)</i>	416

Κεφάλαιο 27

ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ: ΙΟΓΕΝΕΙΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ	418
ΕΡΠΗΤΟΪΟΙ	418

ΙΟΣ ΤΟΥ ΑΠΛΟΥ ΕΡΠΗΤΑ (Herpes Simplex Virus - HSV 1,2)	419
ΠΡΩΤΟΠΑΘΗΣ ΕΡΠΗΤΙΚΗ ΟΥΛΟΣΤΟΜΑΤΙΤΙΔΑ (Primary herpetic gingivostomatitis).....	420
ΔΕΥΤΕΡΟΠΑΘΗΣ ΕΡΠΗΤΙΚΗ ΛΟΙΜΩΞΗ (Secondary herpetic infection)	421
ΙΟΣ ΑΝΕΜΕΥΛΟΓΙΑΣ-ΖΩΣΤΗΡΑ (Varicella-Zoster Virus-VZV)	426
ΑΝΕΜΕΥΛΟΓΙΑ (Varicella-Chickenpox).....	426
ΕΡΠΗΣ ΖΩΣΤΗΡΑΣ (Herpes Zoster-Shingles)	427
ΙΟΣ ΕΡΣΤΕΙΝ-ΒΑΡΡ-(ΕΡΣΤΕΙΝ-ΒΑΡΡ VIRUS, EBV)	428
ΛΟΙΜΩΔΗΣ ΜΟΝΟΠΥΡΗΝΩΣΗ (Infectious mononucleosis-Kissing disease)	428
ΚΥΤΤΑΡΟΜΕΓΑΛΟΪΟΣ (Cytomegalovirus-CMV).....	428
ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΑΠΟ ΙΟΥΣ COXSACKIE-ΕΝΤΕΡΟΪΟΥΣ	429
ΕΡΠΗΤΙΚΗ ΚΥΝΑΓΧΗ (Herpangina).....	429
ΝΟΣΟΣ ΧΕΡΙΩΝ-ΠΟΔΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΜΑΤΟΣ (Hand, Foot and Mouth Disease)	429

Κεφάλαιο 28

ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ: HIV-ΛΟΙΜΩΞΗ	433
ΒΛΑΒΕΣ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΙΣΧΥΡΑ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΗΝ HIV-ΛΟΙΜΩΞΗ	436
Α. ΣΤΟΜΑΤΟΦΑΡΥΓΓΙΚΗ ΚΑΝΤΙΝΤΙΑΣΗ	436
Β. ΤΡΙΧΩΤΗ ΛΕΥΚΟΠΛΑΚΙΑ.....	438
Γ. ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ	439
Δ. ΠΕΡΙΟΔΟΝΤΙΚΕΣ ΝΟΣΟΙ	440
ΒΛΑΒΕΣ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΜΗ ΙΣΧΥΡΑ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΗΝ HIV-ΛΟΙΜΩΞΗ	442
Α. ΝΟΣΟΣ ΤΩΝ ΣΙΑΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ	442
Β. ΕΡΠΗΤΟΛΟΙΜΩΞΕΙΣ.....	442
Γ. ΘΗΛΩΜΑΤΩΔΕΙΣ ΒΛΑΒΕΣ.....	443
Δ. ΜΗ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΛΚΩΣΕΙΣ	443
Ε. ΜΕΛΑΓΧΡΩΣΗ	443
ΣΤ. ΑΚΑΝΘΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟ ΚΑΡΚΙΝΩΜΑ	443

Κεφάλαιο 29

ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ: ΜΥΚΗΤΙΑΣΕΙΣ	445
ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΕΣ-ΕΠΙΠΟΛΗΣ ΜΥΚΗΤΙΑΣΕΙΣ	445
ΚΑΝΤΙΝΤΙΑΣΗ (Candidiasis).....	445
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ CANDIDA	449
ΚΑΝΤΙΝΤΙΑΣΗ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΗ ΜΕ ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΕΣ -	
ΣΤΟΜΑΤΙΤΙΔΑ ΑΠΟ ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΕΣ (Denture stomatitis).....	449
ΣΥΓΧΕΙΛΙΤΙΔΑ-ΓΩΝΙΑΚΗ ΧΕΙΛΙΤΙΔΑ (Angular cheilitis)	451
ΜΕΣΗ ΡΟΜΒΟΕΙΔΗΣ ΓΛΩΣΣΙΤΙΔΑ (Median rhomboid glossitis)	451

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΕΣ -ΕΝ ΤΩ ΒΑΘΕΙ ΜΥΚΗΤΙΑΣΕΙΣ	455
ΙΣΤΟΠΛΑΣΜΩΣΗ (<i>Histoplasmosis</i>).....	456
ΑΣΠΕΡΓΙΛΛΩΣΗ (<i>Aspergillosis</i>)	456
ΒΛΑΣΤΟΜΥΚΩΣΗ (<i>Blastomycosis</i>).....	456
ΜΟΥΚΟΡΜΥΚΩΣΗ (<i>Mucormycosis-Phycomycosis</i>).....	456

Κεφάλαιο 30

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ	459
ΔΕΡΜΑΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ	460
ΠΟΜΦΟΛΥΓΩΔΗ ΑΥΤΟΑΝΟΣΑ ΔΕΡΜΑΤΟΒΛΕΝΝΟΓΟΝΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	463
ΠΕΜΦΙΓΑ (<i>Pemphigus</i>)	463
ΚΟΙΝΗ ΠΕΜΦΙΓΑ (<i>Pemphigus vulgaris</i>).....	463
ΠΑΡΑΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΗ ΠΕΜΦΙΓΑ -ΠΑΡΑΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟ ΑΥΤΟΑΝΟΣΟ ΠΟΛΥΟΡΓΑΝΙΚΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ (<i>Paraneoplastic pemphigus-Paraneoplastic autoimmune multiorgan syndrome</i>)	468
ΠΕΜΦΙΓΟΕΙΔΕΣ ΤΩΝ ΒΛΕΝΝΟΓΟΝΩΝ (<i>Mucous membrane pemphigoid</i>).....	470
ΠΟΜΦΟΛΥΓΩΔΕΣ ΠΕΜΦΙΓΟΕΙΔΕΣ (<i>Bullous pemphigoid</i>).....	475
ΔΕΡΜΑΤΟΒΛΕΝΝΟΓΟΝΙΑ ΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ	476
ΟΜΑΛΟΣ ΛΕΙΧΗΝΑΣ (<i>Lichen planus</i>)	476
ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΚΩΤΙΚΗ ΣΤΟΜΑΤΙΤΙΔΑ (<i>Chronic ulcerative stomatitis</i>).....	484
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΥΠΕΡΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑΣ	485
ΠΟΛΥΜΟΡΦΟ ΕΡΥΘΗΜΑ (<i>Erythema multiforme</i>)	485
ΣΥΝΔΡΟΜΟ STEVENS-JOHNSON -ΤΟΞΙΚΗ ΕΠΙΔΕΡΜΙΚΗ ΝΕΚΡΟΛΥΣΗ (<i>Stevens Johnson syndrome-Toxic epidermal necrolysis</i>).....	488
ΠΟΜΦΟΛΥΓΩΔΗΣ ΕΠΙΔΕΡΜΟΛΥΣΗ (<i>Epidermolysis bullosa</i>)	491
ΜΕΛΑΝΙΖΟΥΣΑ ΑΚΑΝΘΩΣΗ (<i>Acanthosis nigricans</i>).....	493
ΨΩΡΙΑΣΗ (<i>Psoriasis</i>)	495

Κεφάλαιο 31

ΑΥΤΟΑΝΟΣΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΤΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ	499
ΕΡΥΘΗΜΑΤΩΔΗΣ ΛΥΚΟΣ (<i>Lupus erythematosus</i>)	499
ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟ ΣΚΛΗΡΟΔΕΡΜΑ -ΣΚΛΗΡΟΔΕΡΜΙΑ (<i>Systemic Sclerosis-Scleroderma</i>).....	506
ΚΡΟΤΑΦΙΚΗ ΑΡΤΗΡΙΤΙΔΑ-ΓΙΓΑΝΤΟΚΥΤΤΑΡΙΚΗ ΑΡΤΗΡΙΤΙΔΑ (<i>Temporal arteritis-Giant cell arteritis</i>)	507

Κεφάλαιο 32

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗ	510
ΥΠΟΤΡΟΠΙΑΖΟΥΣΕΣ ΑΦΘΕΣ ΚΑΙ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΕΛΚΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΜΟΙΑΖΟΥΝ ΜΕ ΑΦΘΕΣ	510

ΥΠΟΤΡΟΠΙΑΖΟΥΣΕΣ ΑΦΘΕΣ-ΥΠΟΤΡΟΠΙΑΖΟΥΣΑ ΑΦΘΩΔΗΣ ΣΤΟΜΑΤΙΤΙΔΑ (<i>Recurrent aphthous ulcerations - Recurrent aphthous stomatitis</i>).....	512
ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΑΔΑΜΑΝΤΙΑΔΗ-ΒΕΗΖΕΤ-ΝΟΣΟΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΑΔΗ-ΒΕΗΖΕΤ (<i>Adamandiates syndrome - Behçet disease - Behçet syndrome</i>)	516
ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΙΚΗ ΑΡΘΡΙΤΙΔΑ-ΣΥΝΔΡΟΜΟ REITER (<i>Reactive arthritis-Reiter syndrome</i>)	518
ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΠΥΡΕΤΟΥ- ΑΦΘΩΔΟΥΣ ΣΤΟΜΑΤΙΤΙΔΑΣ- ΦΑΡΥΓΓΙΤΙΔΑΣ- ΤΡΑΧΗΛΙΚΗΣ ΑΔΕΝΙΤΙΔΑΣ-ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΡΕΠΑΡΑ (<i>Periodic fever -Aphthous stomatitis- Pharyngitis and Cervical adenitis-PFAPA syndrome</i>)	519

Κεφάλαιο 33

ΚΟΚΚΙΩΜΑΤΩΔΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	522
ΣΤΟΜΑΤΟΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΚΟΚΚΙΩΜΑΤΩΣΗ (<i>Orofacial granulomatosis</i>)	522
ΙΔΙΟΠΑΘΕΙΣ ΦΛΕΓΜΟΝΩΔΕΙΣ ΝΟΣΟΙ ΤΟΥ ΕΝΤΕΡΟΥ (ΙΦΝΕ)	527
ΝΟΣΟΣ CROHN (<i>Crohn disease</i>)	527
ΒΛΑΣΤΙΚΗ ΠΥΟΣΤΟΜΑΤΙΤΙΔΑ (<i>Pyostomatitis vegetans</i>)	530
ΣΑΡΚΟΕΙΔΩΣΗ (<i>Sarcoidosis</i>).....	531
ΚΟΚΚΙΩΜΑΤΩΣΗ ΜΕ ΠΟΛΥΑΓΓΕΙΙΤΙΔΑ - ΚΟΚΚΙΩΜΑΤΩΣΗ WEGENER (<i>Granulomatosis with polyangiitis - Wegener granulomatosis</i>)	534

Κεφάλαιο 34

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ	538
ΚΑΛΟΗΘΕΙΣ ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ	538
ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΩΝ ΕΡΥΘΡΩΝ ΑΙΜΟΣΦΑΙΡΙΩΝ -ΑΝΑΙΜΙΕΣ.....	538
ΣΙΔΗΡΟΠΕΝΙΚΗ ΑΝΑΙΜΙΑ-ΣΥΝΔΡΟΜΟ PLUMMER-VINSON (<i>Iron deficiency anemia-Plummer-Vinson syndrome</i>).....	539
ΜΕΓΑΛΟΒΛΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΙΜΙΑ (<i>Pernicious anemia</i>).....	541
ΑΠΛΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΙΜΙΑ (<i>Aplastic anemia</i>)	543
ΑΙΜΟΣΦΑΙΡΙΝΟΠΑΘΕΙΕΣ	544
ΘΑΛΑΣΣΑΙΜΙΕΣ (<i>Thalassemias</i>).....	545
ΔΡΕΠΑΝΟΚΥΤΤΑΡΙΚΗ ΝΟΣΟΣ - ΑΝΑΙΜΙΑ (<i>Sickle cell disease - anemia</i>)	545
ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΩΝ ΛΕΥΚΩΝ ΑΙΜΟΣΦΑΙΡΙΩΝ.....	546
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΙ ΣΕ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΛΕΥΚΩΝ ΑΙΜΟΣΦΑΙΡΙΩΝ	546
ΛΕΥΚΟΠΕΝΙΑ (<i>Leukopenia</i>).....	546
ΟΥΔΕΤΕΡΟΠΕΝΙΑ-ΑΚΟΚΚΙΟΚΥΤΤΑΡΙΜΙΑ (<i>Neutropenia-Agranulocytosis</i>).....	547
ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΥΔΕΤΕΡΟΠΕΝΙΑ (<i>Cyclic neutropenia</i>)	548
ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΚΕΣ ΔΙΑΘΕΣΕΙΣ	549
ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΚΕΣ ΔΙΑΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΩΝ ΑΙΜΟΠΕΤΑΛΙΩΝ	549

ΘΡΟΜΒΟΚΥΤΤΑΡΟΠΕΝΙΑ (<i>Thrombocytopenia</i>)	549
ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΚΕΣ ΔΙΑΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΗΞΗ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ.....	550
ΑΙΜΟΦΙΛΙΕΣ (<i>Hemophilias</i>)	550
ΝΟΣΟΣ VON WILLEBRAND (<i>Von Willebrand disease</i>)	550
ΚΑΚΟΗΘΕΙΣ ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ	551
ΛΕΥΧΑΙΜΙΕΣ.....	551
Α. ΟΞΕΙΕΣ ΛΕΥΧΑΙΜΙΕΣ.....	552
Β. ΧΡΟΝΙΕΣ ΛΕΥΧΑΙΜΙΕΣ.....	554
ΠΟΛΥΚΥΤΤΑΡΑΙΜΙΑ - ΕΡΥΘΡΟΚΥΤΤΑΡΩΣΗ - ΠΟΛΥΚΥΤΤΑΡΑΙΜΙΑ VERA (<i>Polycythemia-Erythrocytosis- Polycythemia Vera</i>)	556
Κεφάλαιο 35	
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΕΜΦΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ	559
ΚΑΛΟΗΘΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	559
ΟΖΩΔΗΣ ΛΕΜΦΟΕΙΔΗΣ ΥΠΕΡΠΛΑΣΙΑ (<i>Nodular lymphoid hyperplasia</i>).....	559
ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΕΜΦΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ.....	560
ΛΕΜΦΩΜΑΤΑ	560
ΛΕΜΦΩΜΑ HODGKIN (<i>Hodgkin lymphoma</i>)	560
ΜΗ-HODGKIN ΛΕΜΦΩΜΑ (<i>Non-Hodgkin lymphoma</i>)	563
ΕΞΩΛΕΜΦΑΔΕΝΙΚΟ ΛΕΜΦΩΜΑ ΟΡΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ ΤΟΥ ΛΕΜΦΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ ΤΩΝ ΒΛΕΝΝΟΓΟΝΩΝ - ΛΕΜΦΩΜΑ MALT <i>Extranodal marginal zone lymphoma of mucosa-associated lymphoid tissue-</i> <i>MALT lymphoma</i>)	566
ΕΞΩΛΕΜΦΑΔΕΝΙΚΟ ΝΚ/Τ ΛΕΜΦΩΜΑ ΡΙΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ (<i>Extranodal Nk/T lymphoma nasal type</i>).....	567
ΛΕΜΦΩΜΑ Burkitt (<i>Burkitt lymphoma</i>)	567
ΠΛΑΣΜΑΒΛΑΣΤΙΚΟ ΛΕΜΦΩΜΑ (<i>Plasmablastic lymphoma</i>).....	568
ΠΛΑΣΜΑΤΟΚΥΤΤΑΡΙΚΕΣ ΔΥΣΚΡΑΣΙΕΣ-ΜΟΝΟΚΛΩΝΙΚΕΣ ΓΑΜΜΑΠΑΘΕΙΕΣ - ΠΑΡΑΠΡΩΤΕΪΝΑΙΜΙΕΣ.....	568
ΠΛΑΣΜΑΤΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟ ΜΥΕΛΩΜΑ - ΠΟΛΛΑΠΛΟ ΜΥΕΛΩΜΑ (<i>Plasmacytic myeloma- Multiple myeloma</i>).....	569
ΠΛΑΣΜΑΤΟΚΥΤΤΩΜΑ - ΜΟΝΗΡΕΣ ΠΛΑΣΜΑΤΟΚΥΤΤΩΜΑ (<i>Plasmacytoma - Solitary plasmacytoma</i>)	572
EBV - ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΟ ΒΛΕΝΝΟΓΟΝΟΔΕΡΜΑΤΙΚΟ ΕΛΚΟΣ (<i>EBV-related mucocutaneous ulcer</i>)	573
ΙΣΤΙΟΚΥΤΤΑΡΙΚΑ ΚΑΙ ΔΕΝΔΡΙΤΙΚΑ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ.....	573
ΙΣΤΙΟΚΥΤΤΑΡΩΣΗ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΑ LANGERHANS (<i>Langerhans cell Histiocytosis - LCH</i>)	573

Κεφάλαιο 36

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΥ	580
ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΥΔΑΤΑΝΘΡΑΚΩΝ - ΒΛΕΝΝΟΠΟΛΥΣΑΚΧΑΡΙΔΩΣΕΙΣ	580
<i>ΣΥΝΔΡΟΜΟ HURLER (Hurler syndrome)</i>	580
ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΛΙΠΙΔΙΩΝ-ΛΙΠΙΔΩΣΕΙΣ	581
ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΡΩΤΕΪΝΩΝ	581
<i>Αμυλοείδωση (Amyloidosis)</i>	581

Κεφάλαιο 37

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΝΔΟΚΡΙΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ	585
ΥΠΟΦΥΣΗ	585
<i>ΥΠΕΡΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΘΙΟΥ ΛΟΒΟΥ ΤΗΣ ΥΠΟΦΥΣΗΣ - ΓΙΓΑΝΤΙΣΜΟΣ - ΜΕΓΑΛΑΚΡΙΑ (Gigantism - Acromegaly)</i>	585
<i>ΥΠΟΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΘΙΟΥ ΛΟΒΟΥ ΤΗΣ ΥΠΟΦΥΣΗΣ - ΥΠΟΦΥΣΙΑΚΟΣ ΝΑΝΙΣΜΟΣ (Pituitary dwarfism)</i>	586
ΕΠΙΝΕΦΡΙΔΙΑ	586
<i>ΥΠΕΡΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΦΛΟΙΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΝΕΦΡΙΔΙΩΝ-ΣΥΝΔΡΟΜΟ CUSHING (Hypercortisolism-Cushing syndrome)</i>	586
<i>ΥΠΟΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΦΛΟΙΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΝΕΦΡΙΔΙΩΝ - ΝΟΣΟΣ ADDISON (Hypoadrenocorticism-Addison disease)</i>	587
ΘΥΡΕΟΕΙΔΗΣ ΑΔΕΝΑΣ	587
<i>ΥΠΕΡΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΣ - ΝΟΣΟΣ GRAVES (Hyperthyroidism-Graves disease)</i>	587
<i>ΥΠΟΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΣ-ΚΡΕΤΙΝΙΣΜΟΣ-ΜΥΞΟΙΔΗΜΑ (Hypothyroidism-Cretinism-Myxedema)</i>	588
ΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΕΙΣ ΑΔΕΝΕΣ	588
<i>ΥΠΕΡΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΣ (Hyperparathyroidism)</i>	588
<i>ΥΠΟΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΣ (Hypoparathyroidism)</i>	589
ΣΑΚΧΑΡΩΔΗΣ ΔΙΑΒΗΤΗΣ (Diabetes Mellitus)	589

Κεφάλαιο 38

ΕΛΛΕΙΨΗ ΒΙΤΑΜΙΝΩΝ	592
<i>ΒΙΤΑΜΙΝΗ Α (Vitamin A)</i>	592
<i>ΒΙΤΑΜΙΝΕΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΟΣ Β (Vitamins B)</i>	592
<i>ΒΙΤΑΜΙΝΗ C - ΑΣΚΟΡΒΙΚΟ ΟΞΥ (Vitamin C - Ascorbic acid)</i>	595
<i>ΒΙΤΑΜΙΝΗ D - ΑΝΤΙΡΑΧΗΤΙΚΗ (Vitamin D)</i>	595
<i>ΒΙΤΑΜΙΝΗ Κ (Vitamin K)</i>	596

Κεφάλαιο 39

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΝΕΥΡΟΓΕΝΟΥΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑΣ	597
<i>ΝΕΥΡΑΛΓΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΔΥΜΟΥ (Trigeminal neuralgia)</i>	597
<i>ΚΑΥΣΑΛΓΙΑ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ (Burning mouth syndrome - BMS)</i>	599
<i>ΠΑΡΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΝΕΥΡΟΥ (Facial nerve paralysis - Bell Palsy)</i>	601

Κεφάλαιο 40

ΑΤΑΞΙΝΟΜΗΤΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	603
<i>ΟΥΡΑΙΜΙΚΗ ΣΤΟΜΑΤΙΤΙΔΑ (Uremic stomatitis)</i>	603
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	605

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Νοσήματα των οστών των γνάθων Οδοντογενείς όγκοι

Τα νοσήματα των οστών των γνάθων περιλαμβάνουν:

- α. Οδοντογενείς όγκους
- β. Μη οδοντογενή νοσήματα
  - Αντιδραστικές εξεργασίες
  - Δυσπλαστικές εξεργασίες
  - Γενετικά νοσήματα
  - Νεοπλάσματα (καλοήθη, κακοήθη)
- γ. Φλεγμονώδη νοσήματα

ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΙΣ ΟΓΚΟΙ

Οι οδοντογενείς όγκοι (odontogenic tumors) αποτελούν μία ετερογενή ομάδα σπάνιων όγκων οδοντογενούς προέλευσης (<1% των όγκων της στοματογναθικής περιοχής), οι οποίοι εμφανίζουν διαφορές ως προς τα κλινικά χαρακτηριστικά, την ιστολογική εικόνα, τη βιολογική συμπεριφορά και την ιστογένεση.

Κοινό χαρακτηριστικό των οδοντογενών όγκων είναι η προέλευσή τους από ιστούς που συμμετέχουν στην οδοντογένεση, γεγονός που ερμηνεύει την εντόπισή τους σχεδόν αποκλειστικά στις γνάθους και λιγότερο συχνά στα ούλα και στον φατνιακό βλεννογόνο. Η παραμονή υπολειμμάτων της οδοντογένεσης εξηγεί τη δυνατότητα εμφάνισης οδοντογενών όγκων σε όλη τη διάρκεια της ζωής.

Η ταξινόμηση των οδοντογενών όγκων έχει αποτελέσει επί σειρά ετών θέμα μεγάλης συζήτησης και αντιπαράθεσης, με πολλά σημεία όσον αφορά στην παθογένεια, στη βιολογική συμπεριφορά, στην ιστο-

λογική ποικιλομορφία και στο μοριακό υπόβαθρο αυτής της ομάδας των όγκων να είναι αμφιλεγόμενα και να απαιτούν περαιτέρω μελέτη.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO 2017) σε μια προσπάθεια απλοποίησης της κατηγοριοποίησης, έχει προτείνει την ταξινόμηση των οδοντογενών όγκων σε καλοήθεις και κακοήθεις. Τόσο οι καλοήθεις όσο και οι κακοήθεις διακρίνονται περαιτέρω σε τρεις μεγάλες κατηγορίες ανάλογα με την προέλευσή τους από το οδοντογενές επιθήλιο με ή χωρίς ενεργοποίηση του οδοντογενούς εκτομесеγγύματος ή από τους μεσεγγυματικούς ιστούς (πίνακας 20.1).

Οι οδοντογενείς όγκοι είναι στη πλειοψηφία (94%-99%) καλοήθη νεοπλάσματα μερικά από τα οποία εμφανίζουν τοπικά επιθετική συμπεριφορά, ενώ οι κακοήθεις όγκοι με δυναμικό μετάστασης είναι ιδιαίτερα σπάνιοι.

ΚΑΛΟΗΘΕΙΣ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΙΣ ΟΓΚΟΙ

Στο παρόν κεφάλαιο θα αναπτυχθούν το αδαμαντινοβλάστωμα, το οδόντωμα και το οδοντογενές μύξωμα, όγκοι οι οποίοι αποτελούν τους συχνότερους τύπους καλοήθων οδοντογενών νεοπλασμάτων. Θα περιγραφούν επίσης ο αδενωματοειδής οδοντογενής όγκος, ο ενασβεστιούμενος επιθηλιακός οδοντογενής όγκος (όγκος Pindborg) και το αδαμαντινοβλαστικό ίνωμα. Οι λοιποί τύποι οδοντογενών όγκων, οι οποίοι είναι ασυνήθεις, θα αναφερθούν επιγραμματικά.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι καλοήθεις οδοντογενείς όγκοι παρά τις όποιες διαφορές παρουσιάζουν και πολλές ομοιότητες ως προς τα κλινικά

Πίνακας 20.1. Ταξινόμηση των οδοντογενών όγκων (WHO 2017).

Καλοήθεις όγκοι

Οδοντογενές επιθήλιο με ώριμο, ινώδες στρώμα χωρίς οδοντογενές εκτομεσέγχυμα

- Αδαμαντινοβλάστωμα
  - Μονοκυστικός τύπος
  - Εξωοστικός/περιφερικός τύπος
  - Μεταστατικό αδαμαντινοβλάστωμα
- Ακανθοκυτταρικός οδοντογενής όγκος
- Ενασβεστιούμενος επιθηλιακός οδοντογενής όγκος
- Αδενωματοειδής οδοντογενής όγκος

Οδοντογενές επιθήλιο με οδοντογενές εκτομεσέγχυμα, με ή χωρίς σχηματισμό σκληρών ιστών

- Αδαμαντινοβλαστικό ίνωμα
- Αρχέγονος οδοντογενής όγκος
- Οδόντωμα
  - Σύμπλεκτο
  - Σύνθετο
- Οδοντογενής όγκος κυττάρων φαντασμάτων

Μεσέγχυμα ή/και οδοντογενές εκτομεσέγχυμα με ή χωρίς οδοντογενές επιθήλιο

- Οδοντογενές ίνωμα
- Οδοντογενές μύξωμα/μυξοϊνωμα
- Οστεϊνοβλάστωμα
- Οστεϊνο-οστεοποϊό ίνωμα

Κακοήθεις όγκοι

- *Οδοντογενή Καρκινώματα*
  - Αδαμαντινοβλαστικό καρκίνωμα
  - Πρωτοπαθές ενδοοστικό καρκίνωμα μη συγκεκριμένης ταξινόμησης (NOS)
  - Σκληρωτικό οδοντογενές καρκίνωμα
  - Διαυγοκυτταρικό οδοντογενές καρκίνωμα
  - Οδοντογενές καρκίνωμα κυττάρων φαντασμάτων

Οδοντογενές καρκινোসάρκωμα

Οδοντογενή σαρκώματα

χαρακτηριστικά και τα ακτινογραφικά ευρήματα, οι οποίες δημιουργούν πρόβλημα διαφορικής διάγνωσης όχι μόνο μεταξύ τους, αλλά και με οδοντογενείς και μη οδοντογενείς κύστεις και άλλες ενδοοστικές αλλοιώσεις.

Συγκεκριμένα οι καλοήθεις όγκοι έχουν κατά κλίμακα ήπια συμπεριφορά με εξαίρεση το αδαμαντι-

νοβλάστωμα, τον όγκο Pindborg, τον οδοντιογενή όγκο κυττάρων φαντασμάτων και το οδοντογενές μύξωμα που παρουσιάζουν τοπικά επιθετική συμπεριφορά. Προσβάλλουν συνήθως νεαρά άτομα, οι περισσότεροι εντοπίζονται εκλεκτικά στην οπισθία μοίρα της κάτω γνάθου και σχετίζονται με έγκλειστα δόντια (συνήθως 3ο γομφίο). Αποκαλύπτονται ως επί το πλείστον τυχαία κατά τον ακτινογραφικό έλεγχο και απεικονίζονται σαν μονόχωρες ή πολύχωρες ακτινοδιαυγαστικές αλλοιώσεις ή σαν συνδυασμός διαυγάσεων/σκιάσεων (με εξαίρεση το οδόντωμα και το οστεϊνοβλάστωμα τα οποία απεικονίζονται ως σκιάσεις) (πίνακας 20.2).

Πίνακας 20.2. Ομοιότητες και διαφορές καλοήθων οδοντογενών όγκων.

Ομοιότητες

- Προσβολή νεαρών ατόμων, (συνήθως ανδρών)
- Εντόπιση στην οπίσθια μοίρα της κάτω γνάθου
- Περιφερική/έξω-οστική εντόπιση, (σπάνια)
- Κλινική εικόνα σκληρής/ελαστικής διόγκωσης
- Τυχαίο ακτινογραφικό εύρημα
- Σχέση με έγκλειστα δόντια (συνήθως 3ος γομφίος)
- Ακτινογραφικά χαρακτηριστικά

Διαφορές

- Ιστογένεση
- Βιολογική συμπεριφορά
- Ιστοπαθολογικά χαρακτηριστικά

ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΣ ΕΠΙΘΗΛΙΟ ΜΕ ΩΡΙΜΟ, ΙΝΩΔΕΣ ΣΤΡΩΜΑ ΧΩΡΙΣ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΣ ΕΚΤΟΜΕΣΕΓΧΥΜΑ

ΑΔΑΜΑΝΤΙΝΟΒΛΑΣΤΩΜΑ ΚΟΙΝΟ-ΣΥΜΠΑΓΕΣ

(Ameloblastoma conventional, solid)

Το αδαμαντινοβλάστωμα, αν και ασύνηθες, είναι το πιο συχνό καλοήθες οδοντογενές νεόπλασμα και αντιπροσωπεύει το 40–50% των οδοντογενών όγκων. Αποτελεί το δεύτερο σε συχνότητα οδοντογενή όγκο μετά τα οδοντώματα. Παρουσιάζει τοπικά διηθητική και επιθετική συμπεριφορά.

Ιστογένεση: Η ιστογενετική προέλευση του όγκου αποδίδεται σε υπολείμματα της οδοντικής ταινίας, στο όργανο της αδαμαντίνης, στο λεπτυνθέν επιθή-

λιο της αδαμαντίνης ή στο επιθήλιο οδοντογενών κύστεων.

Ταξινόμηση: Εκτός από το κοινό συμπαγές, σύμφωνα με την πρόσφατη ταξινόμηση του WHO (2017), ανάλογα με την εντόπιση, την κλινική συμπεριφορά και τους ιστολογικούς χαρακτήρες, διακρίνονται 3 τύποι:

- Μονοκυστικό αδαμαντινοβλάστωμα (Unicystic ameloblastoma)
- Περιφερικό (εξω-οστικό) αδαμαντινοβλάστωμα (Peripheral/Extraosseous ameloblastoma)
- Μεταστατικό αδαμαντινοβλάστωμα (Metastatic ameloblastoma).

Κλινική εικόνα: Το κοινό, συμπαγές αδαμαντινοβλάστωμα αντιπροσωπεύει το 85% του συνόλου των αδαμαντινοβλαστωμάτων. Είναι πιο συχνό σε άτομα μέσης ηλικίας και εντοπίζεται εκλεκτικά στην κάτω γνάθο (περίπου 80%), ιδιαίτερα στην περιοχή γομφίων και κλάδου.

Εξελίσσεται αργά, αλλά είναι τοπικά επιθετικό καθώς αναπτύσσεται διαμέσου των μυελικών χώρων και του φλοιώδους οστού επεκτεινόμενο στους μαλακούς ιστούς. Ανάλογα με το μέγεθος, μπορεί να προκαλέσει σκληρή διόγκωση, η οποία είναι δυνατόν να αποκτήσει μεγάλες διαστάσεις και να συνοδεύεται από κινητικότητα δοντιών, διαταραχές της σύγκλεισης, παραισθησία, πόνο, μειωμένη διάνοιξη του στόματος μέχρι απόφραξη της αεροφόρου οδού. Στην άνω γνάθο μπορεί να επεκταθεί στο ιγμόρειο, ενώ ανεξέλεγκτη αύξηση μπορεί να αποτελέσει αιτία θανάτου (εικόνα 20.1).

Εικόνα 20.1. Κλινική εικόνα κοινού αδαμαντινοβλαστώματος. Σκληρή διόγκωση στην ουλο-χειλική, ουλοπαραρειακή αύλακα της κάτω γνάθου.

1. Το μονοκυστικό αδαμαντινοβλάστωμα αντιπροσωπεύει το 10% περίπου του συνόλου των αδαμαντινοβλαστωμάτων.

Προσβάλλει νεαρότερους ασθενείς με υψηλότερη συχνότητα στη δεύτερη δεκαετία της ζωής χωρίς προτίμηση φύλου.

Στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων (άνω του 90%), ο όγκος προσβάλλει τις οπίσθιες περιοχές της κάτω γνάθου.

Σε περιπτώσεις εκτεταμένων βλαβών παρατηρείται ασυμπτωματική διόγκωση.

2. Το περιφερικό αδαμαντινοβλάστωμα αντιπροσωπεύει το 5% του συνόλου των αδαμαντινοβλαστωμάτων

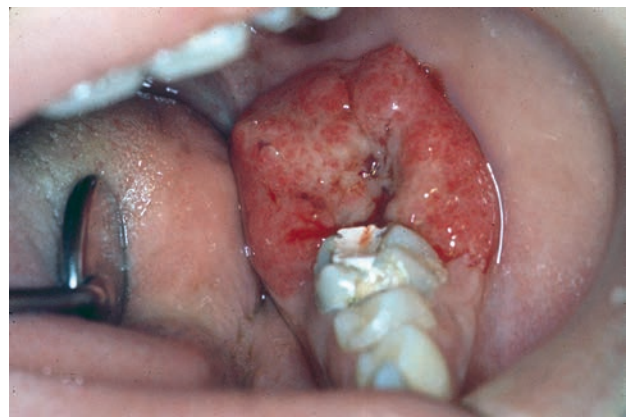
Εμφανίζεται με μεγαλύτερη συχνότητα στη μέση ηλικία χωρίς προτίμηση φύλου.

Εντοπίζεται εξ ορισμού στα ούλα και στον νωδό φατνιακό βλεννογόνο με μεγαλύτερη συχνότητα στις οπίσθιες περιοχές της κάτω γνάθου.

Εμφανίζεται ως ανώδυνη διόγκωση των μαλακών μορίων (εικόνας 20.2, 20.3).

3. Το μεταστατικό αδαμαντινοβλάστωμα είναι πολύ σπάνιο. Έχει μεταστατικό δυναμικό σε πνεύμονες, λεμφαδένες και οστά παρά τα καλοήγη ιστοπαθολογικά του χαρακτηριστικά, τα οποία είναι όμοια με εκείνα του κοινού αδαμαντινοβλαστώματος τόσο στην πρωτοπαθή όσο και στις μεταστατικές εστίες.

Ακτινογραφική εικόνα: Το κοινό συμπαγές αδαμαντινοβλάστωμα εμφανίζεται ως μονόχωρη ή συ-

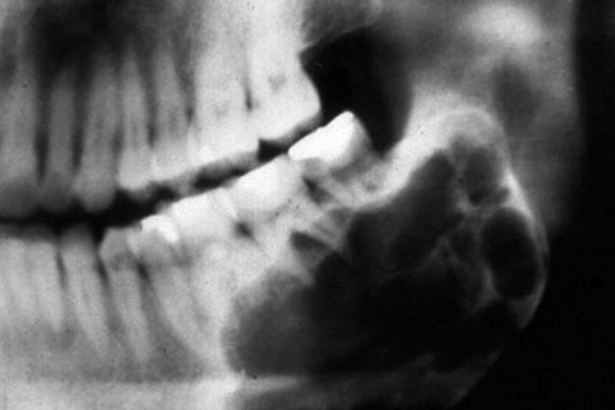

Εικόνα 20.2. Ευμέγεθες περιφερικό αδαμαντινοβλάστωμα με ελκωμένη επιφάνεια στην περιοχή των γομφίων της κάτω γνάθου.

Εικόνα 20.3. Περιφερικό αδαμαντινοβλάστωμα στα προσπεφυκτά ούλα στην περιοχή του κυνόδοντα της κάτω γνάθου με την εικόνα ελκωμένου όγκου.

χνότερα, πολύχρωρη ακτινοδιαύγαση με καλά περιγεγραμμένα, ομαλά ή δαντελωτά (scalloped) όρια. Η τυπική πολύχρωρη αλλοίωση μοιάζει με «σαπουνόφουσκες» ή «κηρήθρα μέλισσας». Η βλάβη μπορεί να περιβάλλει ένα έγκλειστο δόντι ή να έχει ακρορριζική ή πλάγια περιρριζική εντόπιση. Απορρόφηση των ριζών ή μετατόπιση των παρακείμενων δοντιών αποτελούν συχνά ευρήματα (εικόνες 20.4–20.6).

Εικόνα 20.4. Ακτινογραφική εικόνα αδαμαντινοβλαστώματος ως πολύχρωρη ακτινοδιαύγαση.

Εικόνα 20.5. Ακτινογραφική εικόνα αδαμαντινοβλαστώματος με τη μορφή ευμεγέθους μονόχρωρης ακτινοδιαύγασης στην κάτω γνάθο δεξιά.

Εικόνα 20.6. Εικόνα αδαμαντινοβλαστώματος με τη μορφή μονόχρωρης ακτινοδιαύγασης που προκαλεί μετατόπιση των ριζών των παρακείμενων δοντιών.

1. Μονοκυστικό αδαμαντινοβλάστωμα

Πρόκειται για μια καλά περιγεγραμμένη μονόχρωρη ακτινοδιαυγαστική αλλοίωση με ομαλά ή δαντελωτά (scalloped) όρια. Συχνά η βλάβη περιβάλλει τη μύλη ενός έγκλειστου τρίτου γομφίου της κάτω γνάθου εικόνα που μοιάζει με οδοντοφόρο κύστη.

2. Περιφερικό αδαμαντινοβλάστωμα

Δεν προκαλεί ακτινογραφικά ευρήματα εκτός από μια επιφανειακή διάβρωση του φατνιακού οστού.

3. Μεταστατικό αδαμαντινοβλάστωμα

Εμφανίζει όμοια ακτινογραφική εικόνα με εκείνη του κοινού συμπαγούς αδαμαντινοβλαστώματος.

Ιστοπαθολογική εικόνα: Το κοινό χαρακτηριστικό των διαφόρων μορφών αδαμαντινοβλαστώματος είναι η παρουσία βλαστών επιθηλιακών κυττάρων με την παρουσία αδαμαντινοβλαστών, οι οποίες περιφερικά εμφανίζονται ως υψηλά κυλινδρικά κύτταρα σε παράλληλη διάταξη που θυμίζουν «φράχτη από πασσάλους» και κεντρικά μοιάζουν με το αστεροειδές δίκτυο του οδοντικού οργάνου (εικόνα 20.7). Οι πυρήνες των κυττάρων παρουσιάζουν «αντίστροφη πόλωση» καταλείποντας κενοτόπια στο τμήμα του κυτταροπλάσματος που γειτνιάζει με τη βασική μεμβράνη. Έχουν περιγραφεί, ποικίλοι ιστολογικοί τύποι όπως *Θυλακιώδης*, *Δικτυωτός*, *Ακανθωτός*, *Κοκκιοκυτταρικός*, *Βασικοκυτταρικός*, και *Δεσμοπλαστικός*, χωρίς σημαντική συσχέτιση με τη βιολογική συμπεριφορά του όγκου (εικόνες 20.8–20.11).

Κύστεις των οστών των γνάθων

Οι κύστεις των οστών των γνάθων περιλαμβάνουν:

Οδοντογενείς κύστεις

- Αναπτυξιακές
- Φλεγμονώδεις

Μη οδοντογενείς κύστεις

- Αναπτυξιακές

Μη επιθηλιακές κύστεις (Ψευδοκύστεις).

ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΙΣ ΚΥΣΤΕΙΣ

Οι οδοντογενείς κύστεις (odontogenic cysts) αποτελούν σχετικά συχνές αλλοιώσεις των οστών των γνάθων, οι οποίες έχουν ως κοινό χαρακτηριστικό την προέλευσή τους από το οδοντογενές επιθήλιο, το οποίο παραμένει στις γνάθους με τη μορφή υπολειμμάτων της οδοντογένεσης.

Ανάλογα με την ακριβή εντόπισή τους, τα υπολείμματα αυτά διακρίνονται σε:

- Υπολείμματα Malassez (εντός του περιρριζικού χώρου)
- Υπολείμματα Serres (εντός των ούλων)
- Υπολείμματα της οδοντικής ταινίας (εντός των γνάθων).

Με βάση την αιτιοπαθογένεια οι οδοντογενείς κύστεις διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες: *φλεγμονώδεις* και *αναπτυξιακές*.

Οι φλεγμονώδεις οδοντογενείς κύστεις αναπτύσσονται ως αποτέλεσμα φλεγμονωδών ερεθισμάτων,

τα οποία συνήθως προέρχονται από νέκρωση του πολφού ή από περιοδοντική νόσο και διεγείρουν τον πολλαπλασιασμό των οδοντογενών επιθηλιακών υπολειμμάτων, με αποτέλεσμα την κεντρική κυστική εκφύλιση, τη δημιουργία αυλού και την προοδευτική ανάπτυξη και αύξηση.

Στις αναπτυξιακές οδοντογενείς κύστεις, το αίτιο είναι άγνωστο, αν και πρόσφατα ερευνητικά δεδομένα έχουν δείξει τη συμμετοχή διαφόρων μοριακών μηχανισμών.

Οι οδοντογενείς κύστεις αποτελούν καλοήθειες οντότητες, με σημαντική διακύμανση στην κλινική συμπεριφορά, με διαφορές στο αυξητικό δυναμικό και στην τάση υποτροπής. Είναι επίσης δυνατή η νεοπλασματική εξαλλαγή του επενδυτικού κυστικού επιθηλίου σε καλοήθειες αλλά τοπικά επιθετικές οντότητες (όπως το αδαμαντινοβλάστωμα) ή σπανιότερα, σε κακοήγη νεοπλάσματα [όπως το πρωτοπαθές ενδοοστικό καρκίνωμα μη συγκεκριμένης ταξινόμησης (NOS)]. Συχνότερα κακοήθης εξαλλαγή παρατηρείται στο επενδυτικό επιθήλιο υπολειμματικών κύστεων, οδοντοφόρων κύστεων και οδοντογενών κερατινοκύστεων.

Ποικίλες ταξινομήσεις των οδοντογενών κύστεων έχουν προταθεί κατά καιρούς με συχνές αναθεωρήσεις. Στο κεφάλαιο αυτό χρησιμοποιείται η κλασική ταξινόμηση των οδοντογενών κύστεων σε αναπτυξιακές και φλεγμονώδεις, η οποία συμφωνεί με την ταξινόμηση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (WHO 2017) (πίνακας 23.1).

Πίνακας 23.1. Ταξινόμηση των οδοντογενών κύστεων (WHO 2017).

Αναπτυξιακές

- Οδοντοφόρος κύστη
  - Κύστη ανατολής
- Οδοντογενής κερατινοκύστη
- Ορθοκερατινοποιημένη οδοντογενής κύστη
- Ουλική κύστη
  - Νεογνών
  - Ενηλίκων
- Πλάγια περιοδοντική κύστη και Βοτρουοειδής οδοντογενής κύστη
- Ενασβεστιούμενη οδοντογενής κύστη
- Αδενοειδής οδοντογενής κύστη

Φλεγμονώδεις

- Ακρορριζική κύστη
  - Πλάγια περιρριζική κύστη
  - Υπολειμματική κύστη
- Φλεγμονώδεις παράπλευρες κύστεις
  - Παραοδοντική κύστη
  - Κύστη παρειακού διχασμού

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΟΔΟΝΤΟΓΕΝΕΙΣ ΚΥΣΤΕΙΣ

Στο παρόν κεφάλαιο των αναπτυξιακών οδοντογενών κύστεων θα αναπτυχθούν η οδοντοφόρος κύστη, η οποία αποτελεί την πιο συχνή αναπτυξιακή οδοντογενή κύστη και τη 2η σε συχνότητα οδοντογενή κύστη των γνάθων μετά την ακρορριζική, καθώς και η παραλλαγή της, η κύστη ανατολής.

Θα περιγραφεί επίσης η οδοντογενής κερατινοκύστη, η οποία αποτελεί την 3η σε συχνότητα οδοντογενή κύστη των γνάθων και έχει τοπικά επιθετική βιολογική συμπεριφορά. Τα υπόλοιπα είδη αναπτυξιακών κύστεων τα οποία είναι σπάνια θα αναφερθούν επιγραμματικά με εξαίρεση την ενασβεστιούμενη οδοντογενή κύστη ή κύστη Gorlin.

ΟΔΟΝΤΟΦΟΡΟΣ ΚΥΣΤΗ (*Dentigerous cyst*)

Η οδοντοφόρος κύστη είναι η συχνότερη αναπτυξιακή οδοντογενής κύστη των γνάθων με ποσοστό 20% και η δεύτερη σε συχνότητα κύστη των γνάθων. Εξ ορισμού, αναπτύσσεται σε συσχέτιση με ένα έγκλειστο δόντι, το οποίο και περιβάλλει.

Αιτιολογία-Παθογένεια: Η ανάπτυξη της οφείλεται σε συσσώρευση υγρού μεταξύ του λεπτυθέντος οργάνου της αδαμαντίνης και της μύλης του εγκλείστου, με αποτέλεσμα τη δημιουργία κυστικής κοιλότητας που προσφύεται στην αδαμαντινοοστεϊνική ένωση.

Κλινική εικόνα: Προσβάλλει συχνότερα άτομα στη 2η με 4η δεκαετία της ζωής με μικρή προτίμηση στους άνδρες. Εμφανίζεται συχνότερα στην κάτω γνάθο και συνήθως σχετίζεται με έγκλειστους 3ους γομφίους σε ποσοστό 75%.

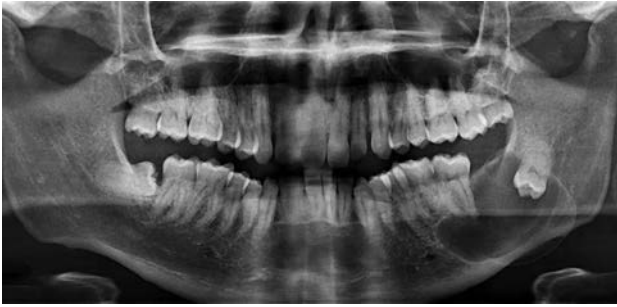
Η οδοντοφόρος κύστη είναι συνήθως ασυμπτωματική και συχνά αποτελεί τυχαίο ακτινογραφικό εύρημα ή αναγνωρίζεται κατά τη διερεύνηση της καθυστέρησης ανατολής ενός δοντιού. Ευμεγέθεις οδοντοφόρες κύστεις μπορεί να προκαλέσουν ανώδυνη σκληρή διόγκωση, ή οποία συνοδεύεται από πόνο σε περίπτωση δευτερογενούς επιμόλυνσης.

Ακτινογραφική εικόνα: Ακτινογραφικά απεικονίζεται ως μονόχωρη ακτινοδιαύγαση με σαφή όρια, η οποία περιβάλλεται από ακτινοσκιερή γραμμή γύρω από τη μύλη έγκλειστου δοντιού (εικόνες 23.1, 23.2). Ευμεγέθεις βλάβες μπορεί να περιέχουν οστικά διαφραγμάτια δίνοντας την εντύπωση πολύχωρης ακτινοδιαυγαστικής βλάβης. Ανάλογα με την ακριβή σχέση της ακτινοδιαύγασης σε σχέση με το έγκλειστο δόντι διακρίνονται ακτινογραφικές ποικιλίες, όπως:

- Η κεντρική (η μύλη προβάλλει εντός της κύστης)
- Η πλάγια (η κύστη αναπτύσσεται κατά μήκος της ρίζας και περιβάλλει εν μέρει τη μύλη)

Εικόνα 23.1. Ακτινογραφική εικόνα οδοντοφόρου κύστης ως ακτινοδιαύγαση με έγκλειστο δόντι.

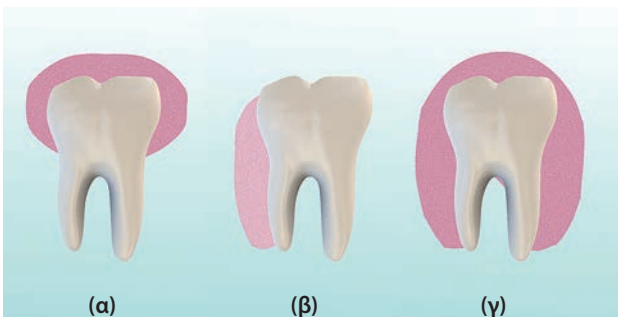
Εικόνα 23.2. Ακτινογραφική εικόνα οδοντοφόρου κύστης που περιβάλλει μύλη εγκλείστου 3ου γομφίου.

- Η περιμετρική (η κύστη περιβάλλει τη μύλη και ένα σημαντικό μέρος της ρίζας του εγκλείστου) (εικόνα 23.3).

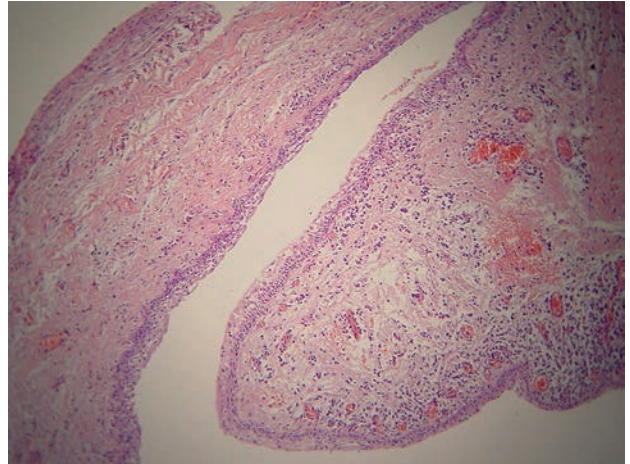
Τα παρακείμενα δόντια μπορεί να υποστούν μετατόπιση ή απορρόφηση των ριζών τους, ενώ το έγκλειστο δόντι μπορεί να παρεκτοπιστεί σημαντικά. Πολλές άλλες οδοντογενείς και μη οδοντογενείς οντότητες μπορεί να εμφανίζουν παρόμοια ακτινογραφική εικόνα. Επιπλέον, μία μικρού μεγέθους περιμυλική ακτινοδιαύγαση είναι πιθανό να αντιπροσωπεύει ένα υπερπλαστικό οδοντοθυλάκιο.

Ιστοπαθολογική εικόνα: Η οδοντοφόρος κύστη εμφανίζεται ιστολογικά ως κυστική κοιλότητα που επενδύεται από λεπτού πάχους, μη κερατινοποιημένο πολύστιβο πλακώδες επιθήλιο χωρίς καταδύσεις (εικόνες 23.4, 23.5). Το τοίχωμα της κύστης αποτελείται από ινώδη συνδετικό ιστό, ο οποίος μπορεί να περιέχει νησίδια αδρανούς οδοντογενούς επιθηλίου και συνήθως είναι ελεύθερος φλεγμονής.

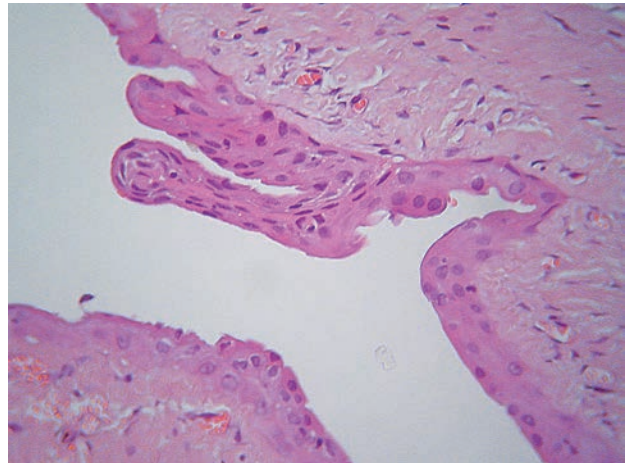
Πρόγνωση: Η πρόγνωση θεωρείται άριστη με σπάνιες υποτροπές. Έχουν αναφερθεί μεμονωμέ-

Εικόνα 23.3. Σχηματική παράσταση ακτινογραφικών ποικιλιών οδοντοφόρου κύστης: (α) κεντρική, (β) πλάγια, (γ) περιμετρική.

Εικόνα 23.4. Ιστοπαθολογική εικόνα οδοντοφόρου κύστης με λεπτό επενδυτικό επιθήλιο.

Εικόνα 23.5. Ιστοπαθολογική εικόνα οδοντοφόρου κύστης σε μεγαλύτερη μεγέθυνση με παχύνσεις στο επενδυτικό επιθήλιο.

νες περιπτώσεις νεοπλασματικής εξαλλαγής του επιθηλίου οδοντοφόρων κύστεων, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη πρωτοπαθούς ενδοοστικού οδοντογενούς καρκινώματος μη συγκεκριμένης ταξινόμησης (NOS-not otherwise specified).

Θεραπεία: Η οδοντοφόρος κύστη αντιμετωπίζεται συνήθως χειρουργικά με εκπυρήνιση της βλάβης και ταυτόχρονη εξαγωγή του έγκλειστου δοντιού. Σε περίπτωση μεγάλου μεγέθους βλάβης με δυνατότητα ανατολής του δοντιού προτιμάται η μαρσιποποίηση.

ΟΔΟΝΤΟΦΟΡΟΣ ΚΥΣΤΗ

Κύρια σημεία

- Είναι η πιο συνήθης αναπτυσσόμενη οδοντογενής κύστη
- Είναι η δεύτερη σε συχνότητα κύστη των γνάθων μετά την ακρορριζική
- Προσβάλλει κυρίως νέα άτομα
- Συνηθέστερη εντόπιση είναι η κάτω γνάθος σε σχέση με έγκλειστους 3ους γομφίους
- Συνήθως εμφανίζεται ως ασυμπτωματική μονόχωρη καλά περιγεγραμμένη ακτινοδιαγνωστική βλάβη
- Επενδύεται από λεπτού πάχους, μη κερατινοποιημένο πολύστιβο πλακώδες επιθήλιο
- Θεραπεία εκλογής είναι η εκπυρήνιση της βλάβης με εξαγωγή (ή κατευθυνόμενη ανατολή) του έγκλειστου δοντιού
- Η πρόγνωση είναι άριστη

ΚΥΣΤΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ (*Eruption cyst*)

Αποτελεί παραλλαγή της οδοντοφόρου κύστης, η οποία περιβάλλει τη μύλη ενός ανατέλλοντος δοντιού που έχει διατρήσει το φατνιακό οστόν και βρίσκεται εντός των υπερκείμενων μαλακών μορίων.

Αιτιολογία-Παθογένεια: Όπως και στην οδοντοφόρο κύστη, η βλάβη σχηματίζεται λόγω του διαχωρισμού του οδοντοθυλακίου που καλύπτεται από λεπτυθέν όργανο της αδαμαντίνης, από τη μύλη του δοντιού που βρίσκεται σε φάση ανατολής.

Κλινική εικόνα: Προσβάλλει κυρίως παιδιά στην πρώτη δεκαετία της ζωής.

Συνήθως εντοπίζεται στην πρόσθια μοίρα των γνάθων σε συσχέτιση με την ανατολή νεογιλών τομέων ή στην περιοχή των πρώτων μόνιμων γομφίων που βρίσκονται σε διαδικασία ανατολής (εικόνα 23.6). Εμφανίζεται ως διόγκωση του φατνιακού βλεννογόνου με μαλακή ή κλυδάζουσα σύσταση και χροιά φυσιολογική ή διαυγή. Συχνά, παρατηρείται συσσώρευση αίματος στην κυστική κοιλότητα λόγω τραυματισμού, με αποτέλεσμα η βλάβη να αποκτά υποκύανο, ερυθρό ή φαιό χρώμα (*αιμάτωμα ανατολής-eruption hematoma*) (εικόνα 23.7).

Εικόνα 23.6. Κλινική εικόνα κύστης ανατολής στην περιοχή των γομφίων της άνω γνάθου.

Εικόνα 23.7. Κύστη ανατολής με υποκύανο χρώμα στη θέση του άνω πλαγίου τομέα (αιμάτωμα ανατολής).

Ακτινογραφική εικόνα: Πρόκειται για βλάβη των μαλακών μορίων, η οποία δεν προκαλεί ακτινογραφικές αλλοιώσεις. Ο ακτινογραφικός έλεγχος είναι χρήσιμος για να επιβεβαιώσει την παρουσία του δοντιού που βρίσκεται σε ανατολή.

Ιστοπαθολογική εικόνα: Η κυστική κοιλότητα επενδύεται από λεπτού πάχους μη κερατινοποιημένο πολύστιβο πλακώδες επιθήλιο. Η οροφή της κυστικής βλάβης διαχωρίζεται από τη στοματική κοιλότητα από λεπτό στρώμα καλυπτικού βλεννογόνου.

Πρόγνωση: Η πρόγνωση είναι άριστη.

Θεραπεία: Συνήθως συμβαίνει αυτόματη ρήξη της κυστικής βλάβης, η οποία συνοδεύεται από την ανατολή του δοντιού. Σε περιπτώσεις καθυστέρησης της ανατολής απαιτείται απλή χειρουργική αφαίρεση της οροφής της κύστης (μαρσιποίηση).